

Rådmannens

1. TERTIALRAPPORT 2015

Avgitt 12. mai 2015

Samfunn	Tjenester
Medarbeidere og organisasjon	Økonomi

Innhold:

Innhold:	1
Innledning	3
Forslag til budsjettjusteringer	4
Samfunn	6
Tjenestene	9
Grunnskole	9
Barnehage	11
Omsorgstjenestene.....	13
Helse- og sosialtjenestene.....	16
Kultur.....	18
Infrastruktur - Bygg, VA, Vei	20
Plan/Samfunn	22
Fellestjenester, ledelse og politikk	23
Medarbeidere og organisasjon	25
Økonomi	26

Hvert tertial rapporterer rådmannen til kommunestyret. I hovedtrekk omfatter rapporten en beskrivelse av resultatoppnåelse og økonomisk status som skal danne grunnlag for ev. justeringer i løpet av drifts og regnskapsåret.

Det er Lier kommunes egne retningslinjer som er førende for rapporteringen, med vekt på avvik i resultater og ressursbruk fra hva som ble fastsatt i kommunestyrets vedtatte handlingsprogram og økonomiplan 2015-2018 og årsbudsjett 2015.

Dette betyr blant annet at rapporteringen fra administrativt til politisk nivå skjer i form av *en felles rapport*, som går til alle hovedutvalg, formannskapet og kommunestyret.

Rapporteringen er først og fremst en avviksrapportering og skjer på to hovedområder:

- Rapportering på politiske oppdrag
- Rapportering av ressursbruk - jfr. Regnskap og budsjett 2015.

Tertialrapporten består av to dokumenter

- Tertialrapporten (dette dokument) - beskriver avvik i forhold til økonomi og rapportering på oppdrag
- Måned rapport for april angir faktiske regnskapstall (foreligger ca. 27. mai)

Innledning

Tertialrapporten er et bidrag til kommunestyrets styringsinformasjon; den skal være overkommelig, men samtidig tilstrekkelig til å vurdere situasjonen og grunnlag for ev. tiltak. På bakgrunn av signaler gjennom foregående år er tertialrapportens omfang redusert, først og fremst ved at handlingsprogrammets mål rapporteres på års-, ikke tertialbasis.

Tradisjonen tro er rådmannen varsom med å foreslå betydelige kursendringer eller budsjettjusteringer etter årets fire første måneder. Det er likevel vesentlig å være oppmerksom på til dels betydelig bevegelse i kommunenes rammebetingelser.

Skattesvikt og tjenesteutfordringer, men økonomisk kontroll

Kommunene opplever en skattesvikt som setter økonomien tilbake også den første delen av dette året. Virkningen forsterkes ved en kostnadsutvikling ut over det budsjetterte spesielt innen omsorgs- og velferdstjenestene.

På den annen side faller rentesituasjonen ut til Lier kommunes fordel og det er inntil videre buffere i kommuneøkonomien til å takle svingningene.

Kommunereformen formes

I påvente av «oppgavemeldingen» (Meld. St. 14 (2014 – 2015) arbeider Lier sammen med andre kommuner i alternativene Asker med flere og Drammen med flere kommuner om det som oppfattes å være et krav til utredning av grunnlaget for den fremtidige kommunestrukturen. Det omfatter også det naturlige alternativet «Lier alene» og Lier, Hurum og Røyken.

Utredningene er i det vesentligste forberedt i første tertial og vil trolig i seg selv – sammen med innbyggerundersøkelser – danne et kunnskapsgrunnlag for kommunestyret i valg av foretrukket alternativ.

Kommunens prosjektorganisasjon finansieres som et resultat av denne rapporten, basert på kommunestyrets vedtak, fremdriftsplan og deltakelse i utredningssamarbeidet.

Brikker i Fjordbyutviklingen faller på plass

Med masterplanen for utvikling av en fjordby på Brakerøya og Lierstranda har Drammen kommune og Lier kommune «ryddet» i de fremtidige planprosessene som er både omfattende og komplekse.

I plansamarbeidet med Drammen er det en tett dialog med Vestre Viken HF om regulering av det nye sykehusområdet. Ny jernbanestasjon og knutepunkt er i en tidlig utviklingsfase og det er lagt premisser for kollektive transportløsninger i Fjordbyen gjennom bl.a. samarbeidsprosjektet Buskerudbyen. Statens vegvesen har presentert planområdet for påkoblingen av riksvei 23 mot E18 og løsninger for atkomst til nytt sykehus.

Nye selskapetableringer for tekniske tjenester

Vestviken interkommunale vei, vann og avløpsselskap (VIVA IKS) var fullt operative og har derved overtatt oppgavene fra Hurum, Røyken og Lier fra årsskiftet.

Fra samme tidspunkt er Lier drift AS dannet med bygningsdrift, -vedlikehold og renhold som virkeområder. Oppgavene ved oppstart er de samme som selskapet hadde i kommuneorganisasjonen.

Forslag til budsjettjusteringer

Det har de siste årene vært praksis å være nøktern med budsjettjusteringer i 1. tertial. Det foreslås allikevel noen budsjettjusteringer ved behandlingen av 1. tertialrapport. Alle foreslåtte endringer er knyttet til forhold som er oppstått etter behandlingene av handlingsprogrammet og/eller endringer i kostnader som virksomhetene ikke styrer.

Rådmannen foreslår følgende budsjettjusteringer i 1. tertialrapport

Driftsbudsjettet

1000 kr.	Økt inntekt/ Redusert utgift	Økt utgift/ Redusert inntekt
Tjenestene:		
1	Økte utgifter Kjernehuset (ASVO)	3 000
2	Kommunereform	1 100
3	IKT - Lisenser	2 000
4	Avregning tilskudd private barnehager	2 307
Fellesområdet:		
5	Bruk av disposisjonsfond	8 407
Sum	8 407	8 407

1. Det bevilges opp for økte utgifter til virksomhetsoverdragelsen av Lier arbeidssenter til Kjernehuset (Asvo). Vedtatt i formannskapet sak 9/2015 (side 13)
  2. Det bevilges opp 1,1 mill. kr. til arbeidet med Kommunereformen, evt. ubrukte midler i 2015 avsettes til fond (side 7)
  3. IKT kompenseres med 2 mill. kr for økte kostnader til lisenser. (side 23)
  4. Avregning for tilskudd til private barnehager for 2014 utløser krav om tilbakebetaling fra private barnehager på 2,307 mill. kr. Disse inntektene ble i regnskapet for 2014 ført mot kortsiktig gjeld. Kravet ettergis og bevilges opp. (side 11)
  5. pkt. 1-4 summerer seg til 8,4 millioner, beløpet finansieres med bruk av disposisjonsfond.
- 691.351 kr i forsikringsutbetaling for innbo etter brann på Heggtoppen avsettes til fond for bruk når nye lokaler er på plass. (side 13)

Investeringsbudsjettet

Følgende prosjekt får tilsagn til gjennomføring utfra økt ramme i 2015. Merforbruk i 2015 dekkes med ubrukte lånemidler, bevilgningen legges inn og finansieres i forbindelse med behandling av Handlingsprogram 2016-2019. Tiltakene er nærmere beskrevet under investeringskapittelet (side 28).

1. Økning på 0,5 mill. kr til lekeapparater Egge skole.
2. 1 mill. kr til mulighetsstudie for fase 2 ved Fosshagen utviklingsområde.
3. Økning på 2,8 mill. kr for ombygging av miljøverkstedet ved Tranby skole.
4. Hogsbro - oppgraderinger 5 millioner.

Samfunn

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Arbeidet med å gjøre Lier til en miljøvennlig kommune videreutvikles. Ulike virkemidler kartlegges og det ses på alternativer til Miljøfyrtårn-sertifisering.	HP 13-16 oppd 2.7	Pågår	Implementering av Miljøfyrtårn hovedkontor-modell i organisasjonen er i rute.
Det avsettes en egen pott til prosjektfinansiering (i samarbeid med andre aktører). Mulige prosjekt kan være "Økt bruk av marka" i samarbeid med Statskog og Turistforeningen. <u>Samordnet med:</u> Prosjektfinansiering – egenandel rammeendring 0,3 mill. kr	HP 13-16 oppdr 2.12 HP 13-16 ramme	Pågår	Prosjektet er etablert og videreføres som en del av ordinær drift i Kultur, idrett og friluftsliv.
Fremtidig utnyttelse av Fjordbyen/Lierstranda vil stå sentralt i mange år fremover. Dette for å sikre de verdier som ligger i området hvor kommunen indirekte er en betydelig tomteeier. For å sikre nødvendig gjennomføringskraft i utvikling av Fjordbyen forutsettes det at utformingen av områdeplaner skjer i samarbeid med aktører som ønsker å utvikle området og har evne til å gjennomføre en langsiktig eiendomsutvikling. Oppstart: januar 2014.	HP 14-17 oppd 2.4	Forprosjektfase fullført	Strategisk plattform med Masterplan godkjent i Drammen bystyre 17.02.2015 og Lier kommunestyre 03.03. 2015
Miljøutvalget vurderer muligheten av å igangsette et biogassprosjekt, ref forslag fra virksomheten. Dette ses i sammenheng med revisjon av klimaplanen.	HP 15-18 oppd 2.22	Startet	I arbeid

Befolkningsendring

Befolkningsendringene for 1. kvartal er først klare etter at tertialrapporten er ferdigstilt. Tabellen vil bli tatt inn i månedsrapporten for april.

Klima og energi

Gjeldende Energi- og klimaplan for Lier, Røyken og Hurum 2010-2013 ble vedtatt i kommunestyret 14.12. 2009. Evaluering av planen legges frem som melding etter sommeren.

Røyken og Lier kommuner samarbeider om utarbeiding av ny plan. Hurum kommune er invitert med i samarbeidet. Planprogram fremlegges til politisk behandling rett etter valget. Det vil bli bedt om at miljøutvalget oppnevner referansegruppe.

Kommunereformen

Lier kommune utreder fire alternativer i forbindelse med kommunereformen, disse er:

- Lier fortsetter som selvstendig kommune
- Sammenslåing med Røyken og Hurum (utredningen skjer i samarbeid mellom kommunene)
- Sammenslåing med Asker, Bærum o.a. (utredningen skjer i samarbeid mellom kommunene)
- Sammenslåing med Drammen o.a. (utredningen skjer i samarbeid mellom kommunene)

I samarbeid med Asker, Bærum o.a. utarbeides det spørsmål til innbyggerundersøkelsen. Undersøkelsen skal gjennomføres i løpet av mai og rapport skal foreligge før sommeren.

I «Prosjektplan for arbeidet med Kommunereformen», vedtatt i styringsgruppa 19.02.2015, er det beregnet en kostnadsramme for 2015 på i alt 1,8 mill. kr. der Lier kommunes egenkapital utgjør 1,1 mill. kr (øvrige 700 000 kr er skjønnsmidler fra Fylkesmannen og tilskudd til innbyggerundersøkelser fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet). Rådmannen foreslår i tertialrapporten at dette bevilges opp. Ubrukte midler i 2015 avsettes til fond for bruk senere år.

Lierstranda

Strategisk plattform med Masterplan ble godkjent i Drammen bystyre 17.02.2015 og Lier kommunestyre 03.03.2015. Det har vært åpent møte på Lierstranda om planen i april og møter med grunneiere og næringsliv blir forberedt med tanke på gjennomføring etter kommunevalget.

Rådmannen arbeider med å ansette prosjektleder for arbeidet. Ventes avklart i mai.

Transport og samferdsel

Buskerudbypakke 2

Buskerudbyens innspill til Buskerudbybakke 2 er oversendt Samferdselsdepartementet. Vi avventer regjeringen behandling av den såkalte Konseptvalgutredningen (KVU) som grunnlag for videre arbeid.

RV 23

I brev av 26.03.2015 meddelte Samferdselsministeren at beboerne på Lahell er fritatt for bompenger i forbindelse med bygging av ny RV 23 fra Dagslett til Linnes.

Planprogram for videreføring av RV 23 fra Linnes til E 18, inklusive kryss og adkomst til Lierstranda har vært til offentlig ettersyn. Statens vegvesen utarbeider alternativer for kryssutforming og regner med at alternativ vil kunne velges i løpet av 2. tertial.

Areal- og sporbehov for jernbane

Jernbaneverket la 20.04 følgende melding ut på sitt nettsted:

«Jernbaneverket har nå fullført en utredning om framtidig areal- og sporbehov i Nedre Buskerud. Ny stasjon på Lierstranda, mer kapasitet på Drammen stasjon, avgrening for Vestfoldbanen og dobbeltspor til Hokksund står sentralt.»

Fra Sammendrag og anbefaling, datert 17.04.2015, siteres:

«Lier og Brakerøya stasjoner legges ned. Ny 4 spors stasjon etableres på Lierstranda – øst for dagens Brakerøya stasjon. Plattformer bør bygges 350 meter lange. Da det foregår mye offentlig planarbeid i området, må arbeidet igangsettes umiddelbart. Stasjonen må bygges for samtidige togbevegelser (jfr. teknisk regelverk JD 550 6.2.2) Det må avklares om det er behov for forbikjøringsmulighet for godstog.»

Tidligere har rådmannen muntlig fått opplyst at JBV er i gang med å starte planlegging av ny stasjon, bl.a. i forbindelse med at Drammen og Lier kommune, og Rom Eiendom AS har tatt initiativ til å starte utarbeidelse av en mulighetsstudie for nytt knutepunkt ved en ny stasjon på Lierstranda. Med på samarbeidet er Jernbaneverket, Statens vegvesen, Buskerud fylkeskommune, Buskerudbyen og Brakar. Vestre Viken HF deltar som observatør. Arbeidet med mulighetsstudien startet 30. april med oppstartseminar og befaring for teamene som er engasjert.

Folkehelse

Frisklivstilbud til barn og unge er startet opp, og skal være i full drift i løpet av året.

Beredskap

Arbeidet med oppdatering av kommunens beredskapsplaner er i rute og vil bli ferdigstilt i 2. tertial.

Boligpolitikk

Boligsosial handlingsplan blir revidert, og vil bli lagt frem til politisk behandling i løpet av 2015.

Tjenestene

Grunnskole

Status økonomi

Skolene, og PPT, ligger godt an etter 1.tertial. Det er 4 skoler som ligger litt over budsjett, men disse forventer å være i balanse ved årsslutt.

Fellesområdet har et mindre overforbruk per 1.tertial, men vi har så langt ikke grunn til å anta at det blir et merforbruk for året.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Før omleggingen av finansiering innen grunnskolen iverksettes må effekt og konsekvenser vurderes nærmere. Det skal foreligge en grundig gjennomgang som inkluderer og ivaretar pedagogiske, organisatoriske, administrative, økonomiske og kvalitetsmessige hensyn. Arbeidet med dette påbegynnes umiddelbart og klargjøres for politisk behandling i løpet av februar 2015. Dette av hensyn til skolenes egen planlegging. En omlegging følges opp nøye og evalueres politisk gjennom Tjenesteutvalget (Grunnskole-, barnehage- og kulturutvalget i neste kommunestyreperiode) og administrativt av Rådmannen. Barneskolekretsene skal opprettholdes. Det legges inn en buffer for å håndtere en elevtallsøkning i perioden.	HP 15-18 oppd 2.5	Sak om omlegging av ressursfordelingsmodell vedtatt i FS 26.3.	Modell med klasseressurs hvor klassesdeling skjer ved 26 elever innføres fra august 2015. Lier kommune har fått midler fra Udir. for høst 2015 (1,3 mill. for høsthalvåret). Disse er øremerket til lærerstillinger på 1.-4. trinn ved skoler hvor vi har store gruppestørrelser (over landsgjennomsnittet)
Behovet for spesialpedagogiske tilbud gjennomgås. Dette gjelder særlig de med et mindre behov og det vurderes om disse kan få et bedre tilbud gjennom ordinære tiltak.	HP 15-18 oppd 2.6	Iverksatt	Se egen politisk melding
Rådmannen gis i oppdrag å se på muligheten til å danne leksegrupper på skolen etter skoleslutt, hvor de foresatte bidrar på frivillig basis med lekseoppfølging. Saken følges opp i Tjenesteutvalget i samarbeid med skoleledelsen og FAU.	HP 15-18 oppd 2.7	Ikke iverksatt	Skoleeier sender en henvendelse til FAU til alle skolene høsten 2015

Annet

Office 365:

MLG, lierskolens læringsportal, er utdatert og skal erstattes med en løsning som er bygget på Office 365. Løsningen vil gi elever og lærere tilgang til dokumenter både på skolen og hjemme, og på alle typer enheter som smarttelefon, nettbrett og pc. Løsningen lages av Atea AS og er under produksjon ved rapportering. Løsningen skal piloteres før skolestart av; Hennemmarka skole ved 5.trinn og Velkomstklassene på Høvik. Løsningen ventes å være klar for alle lærere og elever i lierskolen fra skolestart 2015.

Hegg skole

Lier kommune tok over deler av skolebygget 16. mars. 1., 2. og 3. trinn, 230 elever, flyttet fra paviljongene, ved siden av byggetomta, inn i de nye lokalene 23. mars.

Barnehage

Status økonomi

De tre kommunale barnehagene ligger alle godt under budsjett.

Vi har et merforbruk for tilrettelagte tiltak i barnehager, men forventer at dette merforbruket skal reduseres vesentlig i løpet av høsthalvåret.

Avregning 2014

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager fastsettes ut fra budsjett, og avregnes i årsavslutningen mot faktisk regnskap (fra og med 2015 fastsettes tilskudd ut fra regnskap og ikke budsjett, avregning blir derfor ikke lengre nødvendig). Avregningen for 2014 viste at det var utbetalt 2,3 mill. kr mer enn hva regnskapet tilsa. På bakgrunn av den økonomiske situasjonen i flere av de ikke kommunale barnehagene, så foreslår rådmannen at dette beløpet ikke blir innkrevd fra barnehagene.

Rådmannen har per dato innhentet informasjon om årsresultat 2014 for 15 av 20 private heldagsbarnehager. Samlet årsresultat for disse er – 3,5 mill. kr. De samme barnehagene hadde i 2013 et årsresultat på + 2,7 mill. kr. De private barnehagene fikk i 2014 et krav om å måtte tilbakebetale 4 mill. kr til kommunen grunnet avregningen for 2013. Dette er selvsagt en avgjørende årsak til de svake resultatene i 2014.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
For å tilpasse behovet etter barnehageplass i Øvre Lier vurderes det å utvikle en avdeling/ redusere tilbudet ved Dambråtan barnehage.	HP 14-17 oppd 2.8	Pågår	Barnehagen tilpasser sin bemanning etter antall barn. Barnetallet har økt noe igjen.
Liers behov for barnehageplasser dekkes i hovedsak gjennom tilbud fra de private barnehagene. Gode rammebetingelser og forutsigbarhet er viktig for disse. Dagens kvalitet forutsettes videreført. Tjenesteutvalget gjennomfører årlige dialogmøter med de private barnehagene. Det vises til tidligere vedtak om at barnehager som kommer i økonomiske vanskeligheter kan søke tilleggsbevilgning.	HP 15-18 oppd 2.8	Pågår	Dialogmøter gjennomføres i mai måned. Flere av de ikke kommunale barnehagene varsler at regnskap for 2014 viser overforbruk/underskudd, endelig oversikt fra alle barnehagene legges frem senest i 2. tertial. En barnehage har søkt om ekstra tilskudd og en barnehage har varslet at de vil søke.
Åpen barnehage søkes videreført i samarbeid med frivillige organisasjoner og/eller gjennom egenandel innenfor rammen som er avsatt til barnehageformål.	HP 15-18 oppd 2.9	Gjennomført	Etablering av barnas stasjon i Lier

Andre saker

Brukerundersøkelse i barnehage

I februar og mars gjennomførte alle barnehagene i Lier en brukerundersøkelse. Total svarprosent var på 55 %.

Barnehagene skårer jevnt over høyt på brukerundersøkelsen. Generelt god tilfredshet. På en skala fra 1 til 6, der 6 er høyest, ligger gjennomsnittlig tilfredshet i Lier på 5,2 mot landsgjennomsnittet på 5,1.

I forhold til landsgjennomsnittet ligger snittet for barnehagene i Lier høyere på 5 av 8 hovedfaktorer, som i 2013. Barnehagene skårer spesielt høyt på faktoren tilgjengelighet og fysisk miljø i forhold til landsgjennomsnittet. Foresatte er mest fornøyd med barnehagenes tilgjengelighet, respektfull behandling og trivselen i barnehagen.

Skala 1 -6, er	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt
Høyeste tilfredshet	Landet	Lier	Landet	Lier	Lier	Lier
Hovedområder:	2015	2015	2013	2013	2006	2006
Resultat for brukerne	5,1	5,1	5	5	5	5,2
Trivsel	5,2	5,3	5,1	5,2	5,2	5,1
Brukermedvirkning	4,8	4,8	4,7	4,6	4,7	4,9
Respektfull behandling	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3
Tilgjengelighet	5,5	5,7	5,3	5,6	5,6	5,5
Informasjon	4,8	4,9	4,7	4,8	4,8	4,8
Fysisk miljø	4,7	4,9	4,6	4,8	4,8	4,8
Generelt (alt i alt)	5,2	5,3	5,1	5,2	5,2	5,2
Snitt totalt	5,1	5,2	5	5,1	5,1	5,1

Gjennomsnittlig tilfredshet i 2015 i Lier er litt høyere enn i 2013, 2010 og 2006. Foresatte er litt mer fornøyd med alle faktorene enn i de foregående brukerundersøkelsene.

Omsorgstjenestene

Status økonomi

Omsorgsvirksomhetene hadde et overforbruk på 22 mill. kr i 2014. Den største faktoren var tidligere års kutt som ikke var håndtert på 15 mill. kr. For 2015 ble kuttet redusert til 10 mill. kr som det må finnes tiltak for.

Omsorg melder for 2015 om et mulig overforbruk som kan komme opp rundt 8 mill. kr. Innmeldingene overforbruket består i hovedsak av 2 forhold:

- Udefinerte kutt 5 mill. kr (av en total utfordring på 10 mill. kr, se tabell under)
- Økt aktivitet hjemmetjenesten ca. 3 mill. kr.

I hjemmetjenesten Ytre har det over tid vært en økning i behovene. Tjenesten har klart å håndtere denne veksten innenfor rammen, men har kommet til en grense som gjør at bemanningen må økes. Rådmannen avventer utviklingen til 2. tertial med å ta stilling til evt. rammetilførsel.

Det er også andre virksomheter som ligger i overkant av budsjett som følges opp. Det er litt tidlig å melde avvik på disse virksomhetene.

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Tilskuddet for ressurskrevende tjenester ble høyere enn budsjett i 2014. En stor årsak til dette var høyere aktivitet på tjenestene. Det har vært en gjennomgang av aktiviteten og det forventes også i 2015 høyere tilskudd enn budsjettet. Siden økningen skyldes økt aktivitet, vil mertilskuddet bli brukt til å kompensere virksomhetene for de økte kostnadene som utløser tilskudd.

Andre forhold:

- Det er kommet nye regler for merking av mat. Dette medfører en ekstra utgift i utstyr og opplæring på ca. 70.000 kr for kjøkkenet.
- Psykisk helse - Forsikringsoppgjøret for innbo etter brannen på Heggtoppen er ferdig og det er utbetalt 691.351 kr. Rådmannen foreslår at utbetalingen avsettes til fond slik at innbo kan kjøpes inn når nye lokaler står ferdige.
- I formannskapet sak 9/2015 ble det vedtatt å bevilge opp 3 mill. kr i forhold til virksomhetsoverdragelsen av Lier arbeidssenter til Kjernehuset (Asvo). Endrede forutsetninger medførte behov for større rammer.
- Omsorg fikk kompensert for endringer i forhold til vask av personaltøy. I tillegg er rammene til vaskeriet fra Lier Drift overført. Regnskapet pr. mars indikerer at kostnadene til vaskeritjenesten er høyere enn rammen. Det avventes til 2. tertial med å vurdere om det er behov for kompensering.

Håndtering av tidligere års innsparingskrav:

Tiltak	Anslag 2015	Helår	Merknad
Legge ned Gifstad bofellesskap	3,0	5,5	Boligene ved bofellesskapet er avvirket, men det går fortsatt noen utgifter i avviklingen, og det må betales tomgangsleie på boligene.

Ta bort virksomhetslederstillingen på Bratromveien og Frogner bofellsskap	0,8	0,8	Gjennomført
Helsesjef	0,75	0,75	Gjennomført
Samordne og redusere merkantilt med 2 årsverk			Avventer omorganisering
Slå sammen og redusere forebyggende team med 2 årsverk	0,6	1,2	Ledig stilling ved demensteamet er avvirket. Avventer omorganisering i forhold til forebyggende team.
Ta bort avlastningstilbud i høytidene		0,3	Iverksatt
Flytte 2 ØH plasser til Nøstehagen		2,5	Vedtatt. 1.2 års oppsigelse. Det tegner seg noe usikkerhet i forhold til innsparingspotensialet, kravene til denne type plasser vil kreve økt bemanning ved Nøstehagen. Innsparingen kan tas ut ved at kapasiteten blir benyttet.
Øke inntjening ved å ta betalt for tjenester som ikke ligger i opprinnelig vedtak. Gjelder spesielt i bofellesskapene.		0,3	Arbeid startet. Lovhjemmel utsjekkes
Særavtalene (ekstra betalt for å dele ut medisiner, utvidet rett til å overføre ferie)		Utgår	Avviklingen av disse særordningene vil ikke få konsekvenser for økonomien.
Bedre organisering av transport til dagtilbud			Det arbeides med intern transportløsning. Dette forventes å gi innsparinger, men usikkert hvor mye. Det ses også på om det kan være hensiktsmessig om skole også blir en del av denne ordningen.
Totalt	5,15	11,35	

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
I forbindelse med romprogrammet for nytt sykehjem vurderes en egen rehabiliteringsavdeling med en helse- og velværepaviljong. Delfinansiering kan søkes fra Helsedirektoratet basert på konkrete planer. Det er også ønskelig med et bredere tilbud av tjenester på linje med Nøstehagen. Samordnet med: Hvordan bruk av velferdsteknologi i det nye sykehjemmet kan bidra til god kvalitet i tjenestene.	HP 13-16 oppdr 2.5 HP 10-13 oppdr 2.9	I gang	Forprosjektet ble vedtatt av kommunestyret i februar, det er gjennomført en usikkerhetsanalyse som grunnlag for kontrahering. Sees i sammenheng med pågående omorganiseringsprosjekt
En omorganisering av hjemmetjenestene vurderes med tanke på å slå sammen Ytre og Øvre Lier hjemmetjeneste til en organisatorisk enhet. Frist: i løpet av 2014	HP 14-17 oppd 2.10	I gang	Sees i sammenheng med pågående omorganiseringsprosjekt og samlokaliseres på Fosshagen.
Det foretas en vurdering av om kommunen – direkte eller gjennom ulike tjenestekonsesjoner – kan tilby tilleggstjenester innen omsorgssektoren. Frist: i løpet av 1. halvår 2014.	HP 14-17 oppd 2.11	Startet	
Følgende tiltak innen omsorg utredes nærmere og behandles som egne saker før iverksetting: Flytting av 2 øyeblikkelig hjelp plasser til Nøstehagen, Særavtalene knyttet til utdeling av medisiner og bedre organisering av transport til dagtilbud. Frist 1. halvår 2015.	HP 15-18 oppd 2.4	I gang	Det legges frem egen sak i mai ang. øyeblikkelig hjelp plasser. Særavtalene gjennomgås men det erfarer at dette ikke vil få konsekvens for økonomien. Organisering av transport er under arbeid

Det er et uttrykt mål at alle tre sykehjem skal ha aktivitetstilbud. Det avsettes midler til dette tiltaket.	HP 15-18 oppd 2.10	Fullført	Iverksatt
--	--------------------	----------	-----------

Andre saker

- Omorganisering – Tjenester voksne funksjonshemmede slått sammen til en virksomhet fra 1.januar 2015.
- Omorganisering – Bofellesskap for mennesker med demens er lagt inn under virksomhetsleder for Liertun sykehjem fra 1.januar 2015.
- Omorganisering - Vedtakskontoret opprettet fra 1.mai 2015.
- Mulighetsstudie for Gifstad-området kommer som egen politisk sak i mai og juni.
- Mulighetsstudie for Fosshagen utviklingsområde er under planlegging (se også under investeringer).

Utskrivningsklare pasienter

Alle virksomheter rapporterer en eller annen form for merutgifter i forhold til Samhandlingsreformen, og tidlig utskrevne pasienter.

Pasienter som skrives ut tidlig trenger mer medisiner og høyere faglig kompetanse. Det er behov for fler ansatte på avdelingen for å administrere medisiner, kunne observere/takle og følge opp til tider svært dårlige pasienter. I tillegg må pårørende til syke pasienter følges tettere opp.

Det er flere reinnleggelser enn tidligere, men vi klarer stort sett å ivareta Liers pasienter som kommer tilbake fra sykehuset. Dette er krevende og vi trenger mer sykepleiefaglig kompetanse til stede hele døgnet, gjerne med spesialkompetanse og i blant annet klinisk vurderingskompetanse.

Vi har så langt i år hatt 1 døgn med betaling for en pasient vi ikke har klart å gi tilbud til innenfor fristen.

Velferdsteknologi

Prosjekt for velferdsteknologi er etablert og det er ansatt prosjektleder. Med ulik teknologi og hjelpemidler er formålet å skape trygghet, sikkerhet og opplevelse av egenmestring, både for den som benytter seg av det og pårørende rundt. Rådet for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne vil være viktige samarbeidspartnere i utprøvingen av teknologien

Det er satt i gang flere aktiviteter:

- Trygghetspakker er under uttesting
- Digitalisering av alarmmottak og alarmer vurderes.
- Samarbeid med leverandører er etablert
- Spillteknologi er testet
- Muligheter for sykehjemmene og boliger kartlegges
- Kartlegging av behov og muligheter ved Fosshagen. Bygningsmessig er det tatt høyde for infrastrukturen og mulighetene er der.

Melding om prosjektet er under arbeid.

Helse- og sosialtjenestene

Status økonomi

Nav melder om mulig overforbruk på 8-9 mill. kr. De øvrige virksomhetene melder om balanse.

Nav

Sosialhjelpen er fortsatt høy og i tillegg har det vært et økt behov for plasser ved rus-institusjoner. Utfra dagens situasjon meldes det om et mulig overforbruk på 8-9 mill. kr.

Veksten i sosialhjelpsutbetalinger i 2014 har fortsatt inn i 2015. KOSTRA tallene for 2014 viser at det har vært en tilsvarende vekst i sammenlignbare kommuner i Buskerud. De første 3 månedene er nivået fortsatt høyt. Det kan se ut til at veksten i snittutbetalinger har flatet noe ut, mens antallet mottakere fortsatt øker.

Det har også vært en sterk økning i behovet for bemannede tilbud for personer med rus- og psykiatri problematikk, og det forventes et overforbruk på området. Som en del av boligsosial handlingsplan jobbes det for å finne egnede botilbud for denne gruppen.

Nav har satt i gang flere tiltak

- Forsterket oppfølging av langtidsmottakere. 1 bruker avklart mot utføre, ytterligere 4 forventes avklart frem mot sommeren.
- Økt ant. brukere inn på kvalifiseringsprogram
- Det settes inn ekstra ressurser for å søke tilskudd i flyktningarbeidet
- Det jobbes med å få til et kurs for innvandrere kvinner i forhold til norsk / basisferdigheter
- Økt aktivitet mot unge arbeidssøkere og sosialhjelpsmottakere, med tetter oppfølging, kortere vedtak og oppfølging av vilkår.
- Startet arbeidet med aktivitetsplikt, bla. vurderes samarbeid med ASVO.

Kontrollutvalget har bedt om en revisjon på området, og det vurderes om det skal leies inn eksterne konsulenter for å ha en dypere analyse av nivåer og organisering. Her blir kapasiteten en faktor i forhold til aktivitet.

Barnevern

I forbindelse med revisjon av tilskudd for enslige mindreårige flyktninger er det oppdaget en feil som gjør at tilskuddet blir noe lavere enn regnskapsført inntekt for 2014. Et avvik må evt. utgiftsføres i 2015. Størrelsen er ikke klar, men dette kan medføre utfordringer i forhold til budsjettoppnåelsen for barnevernet.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Med utgangspunkt i Liermodellen (helse, PPT, barnevern og habilitering) gjøres det forsøk med et lavterskeltilbud ved å utnytte ressurspersoner i lokalsamfunnet til forebyggende arbeid.	HP 14-17 oppd 2.15	I gang	Igang satt.
Arbeidet med å redusere kostnader knyttet til sosialhjelpskostnader gjennom NAV intensiveres gjennom vedtatt handlingsplan. Det skal innføres oppmøte- og aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere i samsvar med fremlagt lovendringsforslag. Informasjon om ulike tiltak iverksettes.	HP 15-18 oppd 2.12	Pågår	Arbeidet har startet, se beskrivelse under status økonomi
Arbeidet med tiltak for å kvalifisere minoritetspråklige for arbeidslivet må intensiveres. Et slikt tiltak kan være etablering av en læringsbedrift i rådhuskantina. Mulige organisatoriske og økonomiske løsninger utredes i samarbeid med NAV.	HP 15-18 oppd 2.13	I gang	Se beskrivelse under status økonomi. Læringsbedrift i rådhuskantinen er etablert. Tjenesteutvalget fikk en orientering om tiltaket i forkant av sitt møte i mai og mat til møtet ble denne gangen levert av ansatte og kandidater i vår læringsbedrift.
Driftsavtalen mellom Lier kommune og Blå Kors om et boligsosialt samarbeid for å dekke kommunens behov må reforhandles. Frist 1. halvår 2015.	HP 15-18 oppd 2.18	I gang	Avtalen mellom Lier kommune og Blå kors om boligsosialt samarbeid er til vurdering i dialog mellom partene. Juridiske og økonomiske aspekter utredes som grunnlag for beslutning og videre prosess.
For å yte bedre service til publikum ved Legevakta IKS tar Rådmannen opp spørsmålet med selskapet om å anskaffe og drifte eget røntgenutstyr. Kostnadmessige konsekvenser i form av økt eierbidrag utredes.	HP 15-18 oppd 2.24	Avsluttet	Representantskapet ba Legevakta se på mulighetene for å anskaffe røntgenutstyr i 2014. Legevakta har startet arbeidet, og pr. i dag er signalene fra Legevakta at dette kan realiseres uten økning i eierbidraget. Saken følges videre opp gjennom representantskapet.

Kultur

Status økonomi

Kulturskolen og Biblioteket melder om balanse i sine prognoser for årsresultat. Kultur og fritid kan gå mot et underskudd ved drift av ny kulturscene pga manglende finansiering av oppstartskostnader og for høye inntektsforventninger i rammen sett i forhold til oppstart sent på året. Underskuddets størrelse er foreløpig usikkert, da oppstart er noe frem i tid.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det forventes at Lier bygdetun gjennomfører tiltak for å bedre inntjeningen, og i større grad realiserer sitt inntektsmessige potensial. Det skal være en målsetning for bygdetunet å oppnå og opprettholde driftsmessig balanse over tid, og sikre fremtidig drift uavhengig av de til enhver tid gjeldende tilskuddsrammer.	HP 14-17 oppd 2.15	Fullført	La fram en melding om kommunens forhold til Lier Bygdetun på bakgrunn bl.a. av HP-vedtaket, og denne gikk parallelt med ny HP-behandling i november/desember, og kvitterte ut oppdraget.
Meldingen «For kropp og sjel» ga mange strategiske føringer og flere mål og prioriteringsområder.	KS 12.11.13	Fullført	Godt i gang med utviklingsarbeidet via egne saker og prosjekter. Årsrapportering, evaluering og videre prioriteringer ble lagt fram høsten 2014, og vil ligge til grunn som strategidokumenter i årene fremover.
"Det avsettes en egen pott til prosjektfinansiering (i samarbeid med andre aktører. Mulige prosjekt kan være "Økt bruk av marka" i samarbeid med Statskog og Turistforeningen. Samordnet med: Prosjektfinansiering – egenandel rammeendring 0,25 mill kr."	"HP 13-16 oppd 2.12 HP 13-16 ramme"	Fullført	Følges opp videre av Kultur og fritid, som har fått overført midler og følges opp i årene fremover.
Ordningen med gratis leie av haller/baner må synliggjøres i handlingsprogram og etterregnes ifm årsregnskapet. Økt tilbud som følge av Heiahallen og nye Hegg skole innarbeides.	HP 15-18 oppd 2.14	Ikke påbegynt	Beregnes ved årsavslutning 2015 og legges til grunn i HP 16-19
I forbindelse med drift av ny kulturscene må det fokuseres på tiltak som bedrer inntjeningen.	HP 15-18 oppd 2.15	Igangsett	Rammene for 2015 tok ikke hensyn til oppstartskostnader som forutsatt fra virksomheten, men det arbeides kontinuerlig med oppdraget.
Maskinpark park/idrett og kirken reduseres noe. Maskinpark kirken inngår i samlet investeringstilskudd for kirken.	HP 15-18 oppd 2.27	Fullført	Rammene endret

Andre saker

- Kultur og fritid melder om en god og aktiv oppstart på året, bl.a. med stor oppslutning om Ungdommens kommunestyre, oppstart av Friluftslivets år og

forberedelser av Lierdagene, sommerferietilbud og ferdigstillelse og program for Lier kulturscene. Avsatte midler til stipender/tiltak for barn og unge fra fattige familier, er markedsført og allerede tatt i bruk til glede og nytte for målgruppen.

- I Uke 17 gikk «Kulturskoleuka 2015» av stabelen. All ordinær undervisning løses opp og elevene fordeles på hele 20 forskjellige aktiviteter/tilbud. Noen fikk prøve seg i animasjon, et tilbud som var så populært at ekstrakurs ble satt opp i etterkant. Noen elever trente på å spille for et lite publikum, mens andre valgte større publikum som forestillinger og konserter. Forestillingene var samarbeidsprosjekter mellom dans, teater og musikk. Hver dag var det konserter som f.eks. kammerkonsert, kafèkonsert, lunsjkonsert på rådhuset og diplomkonserter for de yngste. Noen fikk være solister med selveste Lier janitsjar på deres vårkonsert. To av tilbudene var åpne for barn som ikke allerede er elever i kulturskolen. Tegne og maleworkshopen hadde 40 besøkende – ny rekord. Kulturskoleelever kunne i tillegg delta i storband, PULS og interpretasjon. På festaften var det nesten 100 barn og unge på scenen i løpet av forestillingen. Alle arrangementene hadde veldig godt publikumsoppmøte og kulturskolen fikk veldig mange gode og hyggelige tilbakemeldinger underveis i uken. For tiden har hele 634 elever plass i kulturskolen og 162 er på venteliste.

Infrastruktur - Bygg, VA, Vei

Status økonomi

Anlegg og eiendom melder foreløpig om balanse ved årets slutt i sine prognoser.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Det igangsettes planarbeid for utbygging av gang- og sykkelveier iht. vedtatt prioriteringsliste med særlig vekt på skoleveier. Kommunen inngår i forhandlinger med Fylkeskommunen/Statens Vegvesen om mulig forskuttering. Egen gangveiforbindelse mellom Hennesstorget og Nordal skole inngår i arbeidet. Miljøutvalget er styringsgruppe.	HP 13-16 oppdr 2.3	Startet	Oppstart med henvendelse til Buskerud fylkeskommune, vanskelig med forskuttering. G/S vei fra Lierbyen mot Egge er underprosjektering. Ventet oppstart 2017. Fortau langs Eikseterveien er under byggesaksbehandling-oppstart sommer 2015
Samordnet med: Rådmannen utreder investeringstiltak for å sikre skoleveier slik at skyssgodtgjøring kan reduseres (kost/nytte-analyse) inkl. folkehelseperspektivet.	HP 12-15 oppdr 2.12	I gang	Fotgjengere og syklistene til Klinkenberghagan benytter eksisterende adkomst til Nordalfeltet.
Det forutsettes at Lier Drift øker inntektene slik at virksomheten dekker egne kostnader.	HP 14-17 oppd 2.17	Iverksatt	Ivaretatt gjennom etablering av VIVA IKS og Lier drift A/S
Under forutsetning av etablering av VIVA IKS mellom Lier, Røyken og Hurum pr 1. juli 2014 forutsettes en viss rasjonaliseringsgevinst fra og med 2015.	HP 14-17 oppd 2.18	I gang	Oppdraget gis videre til Viva IKS
Rådmannen gjennomgår behovet for leie av lokaler til kommunal bruk med sikte på mulig reduksjon. Frist 1. halvår 2015.	HP 15-18 oppd 2.21	I gang	Leiebehovet gjennomgås ifbm reforhandling av avtale med Ticon/Fosskvartalet, Mulig realisering ved avtalens utløp i Juli 2016.
Trafikksikkerhetssituasjonen rundt Grøttegata vurderes ved rullering av kommunens trafikksikkerhetsplan og i sammenheng med bevilgning i investeringsbudsjettet.	HP 15-18 oppd 2.23	Under planlegging	Grøttegata var oppført i trafikksikkerhetsplan med oppsett av autovern. Dette er tatt ut av planen nå som det er bevilget egne midler. Det som gjenstår er å vurdere ny trase for Grøttegata som går over mindre rasutsatte områder. Noe av bevilgningen er tenkt benyttet til en slik vurdering.
Sanering vann/avløp Engersand forskyves inntil videre med et år. Variabel pris pr år justeres tilsvarende.	HP 15-18 oppd 2.25	Iverksatt	Gjennomført etter vedtak i HP 15-18
Tilknytningsavgiftene økes for vann og avløp fra kr 7 013 eks mva til kr 14 026 eks mva for begge områder. Variabel pris pr år justeres tilsvarende.	HP 15-18 oppd 2.26	Iverksatt	Gjennomført etter vedtak i HP 15-18
I forbindelse med belysning av gangvei forbi Statoil på Tranby forlenges denne ned gangveien til Hallingstad skole og frem til bommen til skoleplassen innenfor rammen avsatt til vei og veilys.	HP 15-18 oppd 2.28	Fullført	Gangveien er nå belyst ned til Hallingstad skole

Andre saker

Lier drift er fra 1/1-2015 ikke en del av Lier kommune, men er etablert i et eget aksjeselskap innenfor renhold og bygningsdrift. Selskapet jobber nå, i tillegg til daglig drift, med å få oversikt over kostnader og inntekter og klarlegger premissene overfor oppdragsgiver Anlegg og Eiendom.

Lier drift AS er inne i sitt første driftsår etter etableringen. Selskapet vil i overgangsperioden frem til 31.12.17 være i omstilling. Som eier må Lier kommune i overgangsperioden være forberedt på å skyte inn ytterligere kapital i selskapet.

Plan/Samfunn

Status økonomi

Tjenesteområdet er i rute.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
Kommunens eiendom «Klinkenberghagan» er frigitt til boligformål i ny kommuneplan. Området søkes avhendet til utbyggere på den økonomisk mest fordelaktige måten.	HP 14-17 oppd 2.20	I rute	Vedtak fra FS i juni: Området legges ut for salg i det åpne marked ferdig regulert og avhendes til utbyggere mest mulig økonomisk fordelaktige for kommunen. Minst 10 % av arealet forbeholdes boligsosial utbygging.
Det legges frem en egen sak om styrking av bruk av IKT i planavdelingen slik at søknadsprosessen kan fullautomatiseres. Frist 1. halvår 2015.	HP 15-18 oppd 2.16	I gang	Melding under arbeid

Fellestjenester, ledelse og politikk

Status økonomi

Med unntak av Ikt enheten melder alle om balanse i regnskapene i sine prognoser. Ikt enheten har de siste årene hatt store økninger i lisenskostnader som kun er delvis kompensert. Til sammen er posten underfinansiert med 2,0 mill. kr som foreslås bevilget opp.

Politiske oppdrag

Tiltak/vedtak	Sak	Status	Kommentar
<p>Arbeidet med redusert sykefravær intensiveres ytterligere. Dette omfatter både tiltak mot sykefravær og økt refusjon ved sykdom. Det utarbeides en egen tiltakspakke med målsetning om at sykefraværet reduseres til 6 % innen 2015.</p> <p>Følgende oppdrag er samordnet med:</p> <p>Økt fokus må settes på reduksjon av sykefraværet. Måltallet for reduksjon økes til 6 % i løpet av perioden, ref. HP 2011 – 14. Dette kan gi kr 2,5 – kr 3,0 mill. kr i reduserte personalkostnader pr år.</p> <p>Det legges frem en plan på hvordan Lier kommune skal redusere sykefraværet til 7 % og 5 % i 2014. Planen skal inneholde tiltak og eventuelle kostnader ved disse.</p>	<p>HP 13-16 oppdr 2.4</p> <p>HP 12-15 oppdr 2.3</p> <p>2. tert 11 KS 69/11</p>	<p>Løpende innsats mot prosjekt-evaluering ultimo 2015</p>	<p>Gjennomført satsing på helsefremmende arbeid; på LMU-samling, ved en prøveordning for å etablere helsemotivatorer samt fortsatt fokus på tett oppfølging ved virksomhetene og tett samarbeid med arbeidslivssenteret og bedriftshelsetjenesten.</p>
<p>For å sikre økt økonomisk handlefrihet styrkes arbeidet med omstilling og omorganisering av kommunal virksomhet gjennom opprettelse av et eget prosjekt som rapporterer direkte til Rådmannen. Ressurser fra egen organisasjon benyttes sammen med nødvendig ekstern kompetanse. Oppstart: januar 2014.</p>	<p>HP 14-17 oppd 2.3</p>	<p>Avsluttet</p>	<p>I HP 2015-2016 er omstillingsbehovet fordelt etter en KOSTRA analyse.</p> <p>For 2015 ble det ikke vedtatt noen uspesifiserte kutt.</p> <p>Omstillingsbehovet fremover er ikke av et større omfang, enn at kan inngå som en naturlig del av HP arbeidet.</p> <p>Rådmannen har vurdert at det ikke er behov for egen organisering av dette arbeidet.</p>
<p>På grunn av endringene hvor refusjon for merverdiavgift føres i investerings-regnskapet og ikke i driftsregnskapet, reduseres målsettingen til driftsmargin fra 3 % til 1,75 %.</p>	<p>HP 15-18 oppd 2.3</p>	<p>Iverksatt</p>	<p>Innarbeides i HP 16-19</p>
<p>Rådmannen vurderer omfang av ekstern bistand og eksterne kurser og konferanser for å holde disse på et forsvarlig, men lavt nivå.</p>	<p>HP 15-18 oppd 2.11</p>	<p>Under planlegging</p>	

Som følge av at Arbeidssenteret er fusjonert med Lier ASVO, VIVA IKS og Lier Drift er skilt ut som eget selskap medfører dette redusert behov for administrative tjenester/stab/støtte i den kommunale administrasjon. Lokaler kan frigjøres eller fremleies til de nye enhetene. Innsparingen knyttet til redusert behov for administrative tjenester/stab/støtte og fremleie kvantifiseres og fremkommer i handlingsprogram og regnskap. Dette må ses i sammenheng med punkt 2.18 i HP 2014 – 2017.	HP 15-18 oppd 2.17	Under planlegging	Sees i sammenheng med generell innsparing i Hp arbeidet.
Rådmannen orienterer Lier Everk og Eidos om de utbytteforventninger som ligger i Handlingsprogrammet. Eierorganet foretar årlig en samlet gjennomgang av utbyttmuligheter fra hel- og deleide selskaper.	HP 15-18 oppd 2.19	Gjennomført	Det har vært kommunikasjon med selskapene. I arbeidet med eierstrategi innarbeides det krav til styrene om utarbeidelse av en klar og forutsigbar utbyttepolitikk.
For å redusere behovet for administrative tjenester gjennomgår Rådmannen kommunens ulike tildelingsordninger med sikte på forenkling. Frist 1. halvår 2015.	HP 15-18 oppd 2.20	Under planlegging	Første skritt er å kartlegge alle kommunes tildelingsordninger.

Medarbeidere og organisasjon

Nærvær, sykefravær

Det legemeldte sykefraværet 1.kvartal 2015 utgjorde 8 %.

Medarbeiderundersøkelse

Medarbeiderundersøkelsen 2015 viser fortsatt stort engasjement og deltakelse på 77 %, dette er en nedgang fra 2013 hvor deltagelsen var 84 % deltagelse. Nedgangen i deltagelse fra tidligere år antas å skyldes praktiske forhold rundt omlegging til elektronisk utsending. Resultatene i 2015 viser en stabil høy tilfredshet blant kommunens medarbeidere. Særlig høy tilfredshet er det med jobbinnhold og samarbeid mellom kolleger. Det settes inn særlige tiltak på enkeltområder som viser nedgang som krever nærmere analyse og tiltak. Virksomhetene arbeider nå lokalt med forbedringer i henhold til oppfølgingsplanen.

Arbeidsgiverpolitisk plattform

APP er operasjonalisert via målsettingene i handlingsprogrammet. Det blir utarbeidet strategier på prioriterte områder; rekruttering, kompetanse og lederutvikling. HR-enheten arbeider med oppdatering av personalpolitikk og rutiner i tråd med plattformen, herunder livsfasepolitikk. Dette kommer bl.a. ut i en mer tilgjengelig og forbedret personal- og lederhåndbok.

Brukerundersøkelser

Lier kommune gjennomfører faste brukerundersøkelser. Kommunen legger opp til et systematisk oppfølgings- og forbedringsarbeid i forbindelse med brukerundersøkelser. Resultatene fra undersøkelsen diskuteres og følges opp i de enkelte virksomheter.

Ledere

Innovasjonsprogrammet for ledere er i ferd med å bli avløst av en tilsvarende satsing og kompetanseheving for sentral ledelse og stab samt nøkkelpersoner. Lederarenaene med faste lederforum og ledelsesfagdager løper etter planen. Her er fokuset å styrke styringsdialogen samt heve felles lederkompetanse på aktuelle fagområder.

Økonomi

Tertialrapporten beskriver meldte avvik i forhold til budsjett, regnskapstallene legges frem i månedsrapporten for april. (foreligger ca. 27. mai). Månedsrapporten for april blir utvidet med mer detaljerte oversikter enn ved normal månedsrapportering.

Økonomisk status

Totalt sett er det innmeldinger om overforbruk på rundt 18 mill. kr. Størst er utfordringene i omsorg og Nav. Prognosene på overforbruk er usikre, og det arbeides kontinuerlig for å løse utfordringene og redusere overforbrukene.

Pr. 1. tertial er skatteinntekten lav og det forventes lavere frie inntekter. I revidert nasjonalbudsjett kompenseres kommunene for deler av inntektsbortfallet. På den andre siden er rentenivået fortsatt gunstig og signalene kan tyde på at lønnsoppgjøret blir noe lavere enn budsjettet. Det er stor usikkerhet knyttet til størrelsen på disse summene, men pr. i dag kan det se ut som om renten og lønnsoppgjøret kan veie opp for lavere frie inntekter.

Lier har et budsjett som kan håndtere avvik på rundt 25 mill. kr uten ekstra vedtak.

Det er noen områder som har endrede forutsetninger eller har vedtak om bevilgninger. Rådmannen foreslår derfor at følgende bevilges opp:

- 3 mill. kr for økte utgifter til virksomhetsoverdragelsen av Lier arbeidssenter til Kjernehuset (Asvo). Vedtatt i formannskapet sak 9/2015
- 1,1 mill. kr. til arbeidet med Kommunereformen. Vedtak i styringsgruppen
- 2 mill. kr til økte kostnader til lisenser. Underkompensert.
- 2,3 mill. kr. tilskudd til private barnehager (avregning 2014)

Kompenseringen foreslås fra generelt disposisjonsfond.

I Kommunestyresak 85/2014 ble det vedtatt et aksjeinnskudd til Lier drift på 3,87 mill. kr, som dekkes inn fra disposisjonsfond.

Disposisjonsfond uten bindinger utgjør 42 mill. kr etter kompenseringen.

Tjenesteområdene

De største avviksmeldingene:

- Omsorg 5 mill. kr (av totalt 10 mill. kr) uløste kutt.
- Hjemmetjenesten Ytre, aktivitetsvekst ca. 3 mill. kr.
- Nav 8,5 mill. kr sosialhjelpsutgifter og institusjonskjøp rus.

Det er også virksomheter som melder om mindre overforbruk og ligger noe høyt i forbruk, disse virksomhetene følges også opp.

Fellesområdet

Pensjon

I mai kom nye prognoser for pensjon fra KLP. Totalt sett er budsjettet for pensjon i tråd med oppdatert prognose.

Det har vært en positiv utvikling som medfører en lavere pensjonskostnad for 2015 enn forutsatt. Dette påvirker ikke regnskapet da endringene korrigeres mot premieavvik. Prognosen for 2015 er nå en liten reduksjon av samlet premieavvik, mot en økning som var utgangspunktet for handlingsprogrammet.

Endringer fra opprinnelig prognose:

- Overskuddet i KLP for 2014 ble høyere, og derav høyere premiefond.
- Årlige avregninger av faktisk lønnsvekst i 2014 gir tilbakeføring av deler av innbetalt premie for 2014.
- Det forventes lavere reguleringspremie for 2015 enn tidligere antatt. Dette følger av nye nedjusterte anslag for lønnsoppgjøret i år.

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd ligger under budsjett og det er tidligere rapportert om en mulig svikt i de frie inntektene på rundt 10 mill. kr. Revidert nasjonalbudsjett kom med nye prognoser og bekrefter skattesvikten, mer konkret om konsekvensen av de nye prognosene vil bli rapportert i månedsrapporten når disse er kjent. Regjeringen foreslår å bevilge opp deler av svikten til kommunene, for Lier utgjør dette 4,4 mill. kr. Dette vil dekke opp for noe av inntektssvikten.

Renter

Rentesituasjonen er gunstig, og en grov kalkyle indikerer rundt 4 mill. kr. netto lavere rente i forhold til budsjett.

Lønnsoppgjør

Fellesoppgjøret for KS området er nå ferdig forhandlet. Ut fra signalene, ser oppgjøret ut til å bli i underkant av det som er lagt til grunn i handlingsprogrammet. Oppgjøret innebærer en endring i system for lønns plasseringer, og medfører en usikkerhet i forhold til hvordan oppgjøret slår ut for Lier. Det er først når oppgjøret er lagt ut i lønnsystemet vi ser de reelle konsekvensene. Det forventes et overskudd i forhold til avsetningene, men størrelsen er svært usikker.

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Tilskuddet for ressurskrevende tjenester ble høyere enn budsjett i 2014. En stor årsak til dette var høyere aktivitet på tjenestene. Det har vært en gjennomgang av aktiviteten, og også i 2015 forventes det høyere tilskudd enn budsjettet. Siden økningen skyldes økt aktivitet, vil mertilskuddet bli brukt til å kompensere virksomhetene for de økte kostnadene som utløser tilskudd.

Netto driftsresultat

Ettersom mnd. rapporteringen pr. april kommer i eget dokument, og siden vi da samtidig har revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen, ligger prognosen for netto driftsresultat kun i mnd. rapporten.

Investeringer

Rapportering på investeringsprosjekt

Oversikt over de største investeringsprosjektene ligger vedlagt (vedlegg 1)

Nytt sykehjem

Detaljprosjektering, betongarbeider og terrengetilpasninger pågår. Fremdriften ligger ca. 6- 8 uker etter planen. Det ansees som realistisk å innarbeide forsinkelsen i løpet av 2015 gjennom utvidet produksjon i ferien. Forsinkelsen skyldes entreprenørens undervurdering av grunnforholdene og problemer med overvannshåndtering. Forventet ferdigstillelse er februar 2016, men vil bli vurdert og eventuelt justert juni/juli.

Ny Hegg skole

- Arealene for klassetrinnene i 1 etg er overtatt.
- Resterende bygg overtas primo mai.
- Utvendige arbeider er planlagt overtatt 1/7 – 15.

Prosjektet ferdigstilles til skolestart i august 2015. Prosjektets beskrevne kvalitet holdes, jf. månedsrapport. Det bygges med klimakrav som er satt i " Energi og klimaplan for Lier Kommune". BREEAM som styringsverktøy brukes for prosjektet. Målsetting om sertifisering i klasse «very good» opprettholdes.

Endringer i investeringsprosjekt

Rådmannen foreslår at 4 prosjekter får tilsagn til å planlegge utfra økt ramme i 2015. Merforbruk i 2015 håndteres med ubrukte lånemidler, mens selve bevilgningen legges inn i forbindelse med behandling av Handlingsprogram 2016-2019.

Lekeapparater Egge Skole

Oppgraderingen av lekeapparater ved Egge skole er i gang. Det har blitt noe mer arbeid med tilrettelegging av området enn bevilgningen tok høyde for. Rådmannen foreslår å bevilge opp 0,5 mill. kr. Arbeidet henger sammen med annet arbeid med skolegården og bør derfor ikke utsettes.

Mulighetsstudie Fosshagen

Det planlegges et mulighetsstudie for Fosshagen utviklingsområde. Dette omhandler videre utvikling av det ervervede tomteområdet etter at nytt sykehjem står klart, og henger sammen med tjenesteutvikling i omsorg.

Arbeidet er planlagt startet etter sommerferien 2015 med saksfremlegg i begynnelsen av 2016. Det er ikke bevilget midler til dette arbeidet. Prosjektet er estimert til en kostnad på ca. 1 mill. kr. Rådmannen foreslår at arbeidet kan starte opp og bevilges opp i handlingsprogramarbeidet.

Miljøverkstedet

Ombygging av Miljøverkstedet ved Tranby skole ble bevilget opp med 3,7 mill. kr i 2015. Bevilgningen var basert på en grov prognose, og detaljplanleggingen har vist at det er behov for ytterligere 2,8 mill. kr. Rådmannen foreslår at arbeidet fortsetter etter ny prognose, og bevilges opp i handlingsprogramarbeidet.

Oppgradering Hagsbro

Hagsbro 1. etg. skal oppgraderes i forhold til møte- og kurs aktiviteter, det er behov for en omfattende opprustning av lokalene. Dette innebærer bl.a. ny rømningsvei, stenge kjelleren, flytte toalettene opp, ny rominndeling og nytt kjøkken. En foreløpig prognose for arbeidet er 5 mill. kr. Arbeidet er planlagt oppstart i 2016, men det er en del forarbeid med kartlegging og tilbudsinnhenting som starter opp i 2015. Ved så omfattende arbeid vil Anlegg og eiendom også se på behov evt. eksteriørmessige tiltak som vinduer, maling osv. Dette for å kunne samkjøre utlysning og gjennomføring.

Vedlegg 1: Tabell med status for de største investeringsprosjektene som er i gang

Prosj.nr	Prosjekt	Bevilget tom 2015	Bevilgn. Ut over 2015	Sum bevilget	Brukt	Prognose	Utføres	Fullf.gr. %	Hva som gjøres	Kommentarer
	Bygg									
9228	SD-anlegg	6 920	0	6 920	941	6 920	2012 - 2016	25	Installere sentral driftstyring på bygg.	Arbeidet vil fortsette 2015-16
9238	ENØK-tiltak iht utredning	11 070	0	11 070	4 128	11 020	2011 - 2015	65	Diverse ENØK-tiltak på bygg	Planlegging og gjennomføring av ENØK-tiltak pågår .
8503	Hegg skole	369 600	-19 600	350 000	284 538	359 000	2013 - 2015	90	Ny Hegg skole	Arbeidene ligger foran avtalt framdriftsplan. Det vises for øvrig til månedsrapporter for prosjektet.
8470	Oddevall skole, vent.anlegg	1 100		1 100	750	1 100	2013 - 2014	70	Nytt ventilasjonsanlegg	Ca 70 % av prosjekteringsjobben er utført. Prosjektet har fått nytt prosjekt nr. 8407. Foreslår at resten av beløpet overføres til det nye prosjektet 8507.
8507	Oddevall skole, nytt vent anlegg	7 500		7 500	0	7 500	2 015	0		
9485	Liertun sykehjem, renovering fasader	11 100		11 100	393	11 100	2 013	5	Renovering av fasader og balkonger, samt energireducerende tiltak.	Diverse avklaringer pågår fortsatt og nye utredninger er på gang.
9486	Nytt sykehjem	309 455	0	309 455	162 185	413 200	2010 - 2015	45	Bygge nytt sykehjem til erstatning for Frogner sykehjem. Flytting av eks rehab-avdeling fra Liertun. Flytting av kommunens dagsenter for demensomsorg og rehab.lager.	Arbeidet er noe forsinket. Det vises for øvrig til månedsrapporter for prosjektet. Totalramme inkl tilskudd er 425 955.-
9497	Justering ihht sak 44/2014 i FS, inventar		0	0	0	0			Innkjøp av inventar til Fosshagen	Samordnes direkte med prosjekt 9486
9498	Ihht sak 44/2014 i FS, velferdsteknologi	4 000	4 000	8 000	37	8 000			Velferdsteknologi i områgestjenestene	
9602	Opprusting av uteområde på Hennemmarka skole og barnehage	2 570	0	2 570	2 536	2 570	2013 - 2015	98	Opprusting av uteområde	Prosjektet er i siste slutfase
9494	Tranbyhallen - nytt lysanlegg og el-tavle	1 090		1 090	1 066	1 090	2014-15	99	Nytt lysanlegg og el-tavle	Prosjektet er i siste slutfase med mindre etterarbeid.
8497	Syling barneskole - nytt ventilasjonsanlegg	1 200		1 200	0		2016-	0	Utbedring av ventilasjonsanlegg	Arbeidet må utredes bedre og må derfor utsettes.
9239	Miljøtiltak - omlegging fra fyringsolje	3 450		3 450	198		2 016	5	Omlegging til alternativ varmekilde	Forprosjekt er gjennomført. Videre vurderinger pågår.
9601	Heia skole, ekstratiltak ifbm brann	2 000		2 000	1 716	2 000	2013-15	90	Oppgradering ifm gjenoppbygging etter brann	Noen ekstratiltak er ikke slutført. (Forsikringsaken slutført)
8506	Esge skole. Ventilasjonsanlegg	4 000	8 500	12 500	48	12 500	2 015	10	Nytt ventilasjonsanlegg	Entreprenør er valgt, oppstart bygging er satt til 18.05.15
8507	Oddevall skole. Ventilasjonsanlegg	7 500		7 500	0	7 500	2 015	10	Nytt ventilasjonsanlegg	Entreprenør er valgt, oppstart bygging er satt til 18.05.15
8508	Tranby skole. Tilrettelegging for miljøverksted	3 700		3 700	965	6 500	2 015	15	Ombygning og tilrettelegging for miljøverksted	Prosjektet er blitt betydelig mer omfattende enn først estimert. Foreslås oppbevilget i Hp 16-19